

Tietosuojaneuvoston lausunto (64 artikla)

Tietosuojaneuvoston lausunto (64 artikla)

Lausunto 16/2018

Alankomaiden toimivaltaisen valvontaviranomaisen luonnoksesta

luetteloksi

käsittelytoimista, joiden yhteydessä vaaditaan tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi (yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 4 kohta)

Annettu 25 päivänä syyskuuta 2018

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Sisällysluettelo

1. Yhteenveto tosiseikoista	5
2. Arviointi.....	5
2.1 Tietosuojaneuvoston yleiset perustelut toimitetusta luettelosta	5
2.2 Yhdenmukaisuusmekanismin soveltaminen luetteloluonnokseen	6
2.3 Luetteloluonnoksen analyysi.....	6
Biometriset tiedot	7
Geneettiset tiedot.....	7
Sijaintitiedot.....	7
Poikkeukset, jotka koskevat rekisteröidylle yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 5 kohdan mukaisesti toimitettavia tietoja.....	7
Työntekijöiden seuranta	8
Käsittely, jossa käytetään uutta/innovatiivista teknologiaa	8
3. Päätelmät ja suositukset.....	8
4. Loppuhuomautukset.....	9

Euroopan tietosuojaneuvosto, joka

ottaa huomioon luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27 päivänä huhtikuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679, jäljempänä 'yleinen tietosuoja-asetus', 63 artiklan, 64 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 3–8 kohdan sekä 35 artiklan 1, 3, 4 ja 6 kohdan,

ottaa huomioon ETA-sopimuksen ja erityisesti sen liitteen XI ja pöytäkirjan 37, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 6 päivänä heinäkuuta 2018 annetulla ETA:n sekakomitean päätöksellä N:o 154/2018,

ottaa huomioon 25 päivänä toukokuuta 2018 hyväksytyin työjärjestyksensä 10 ja 22 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan tietosuojaneuvoston, jäljempänä 'tietosuojaneuvosto', päätehtävänä on varmistaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679, jäljempänä 'yleinen tietosuoja-asetus', sovelletaan yhdenmukaisesti koko Euroopan talousalueella. Tietosuojaneuvoston on yleisen tietosuoja-asetuksen 64 artiklan 1 kohdan mukaan annettava lausunto aina kun valvontaviranomainen aikoo hyväksyä luettelon käsittelytoimista, joihin sovelletaan 35 artiklan 4 kohdan mukaista tietosuojaa koskevaa vaikutustenarviointivaatimusta. Lausunnon tarkoituksena on varmistaa yhdenmukaistettu lähestymistapa silloin kun on kyse rajat ylittävästä käsittelystä tai sellaisesta käsittelystä, joka voi vaikuttaa henkilötietojen tai luonnollisten henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen Euroopan unionissa. Vaikka yleisessä tietosuoja-asetuksessa ei edellytetä, että luettelot ovat samanlaiset, sen säännöksillä edistetään johdonmukaisuutta. Tietosuojaneuvosto pyrkii lausuntojensa avulla saavuttamaan tämän tavoitteen pyytämällä, että valvontaviranomaiset sisällyttävät luetteloihinsa tietyt käsittelytyypit ja että ne poistavat niistä sellaiset kriteerit, joiden tietosuojaneuvosto ei katso välttämättä aiheuttavan korkeaa riskiä rekisteröidyille, ja käyttävät tiettyjä kriteerejä yhdenmukaisella tavalla.

(2) Toimivaltaisten valvontaviranomaisten on yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 4 ja 6 kohdan mukaan laadittava luettelot käsittelytoimien tyypeistä, joiden yhteydessä vaaditaan tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi. Niiden on sovellettava yhdenmukaisuusmekanismia, jos luettelo sisältää käsittelytoimia, jotka liittyvät tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseen rekisteröidyille tai näiden käyttäytymisen seurantaan useissa jäsenvaltioissa, tai jos toimet voivat merkittävästi vaikuttaa henkilötietojen vapaaseen liikkuvuuteen unionissa.

(3) Yhdenmukaisuusmekanismin soveltaminen toimivaltaisten valvontaviranomaisten luetteloluonnoksiin ei kuitenkaan tarkoita sitä, että luetteloiden olisi oltava täysin samanlaiset. Toimivaltaisilla valvontaviranomaisilla on tiettyä harkintavaltaa kansallisella ja

alueellisella tasolla, ja niiden olisi otettava huomioon paikallinen lainsäädäntö. Tietosuojaneuvoston arvioinnin ja lausunnon tarkoituksena ei ole vahvistaa yhtä koko EU:n kattavaa luetteloa, vaan pikemminkin välttää sellaiset merkittävät epäjohtonmukaisuudet, jotka voivat vaikuttaa rekisteröityjen yhtäläiseen suojaan.

(4) Tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin tekeminen on rekisterinpitäjälle pakollista yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan nojalla vain silloin, kun käsittely ”todennäköisesti aiheuttaa [...] luonnollisen henkilön oikeuksien ja vapauksien kannalta korkean riskin”. Yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 3 kohdassa annetaan esimerkkejä tilanteista, jotka todennäköisesti aiheuttavat korkean riskin. Kohdan luettelo ei ole tyhjentävä. Tietosuojatyöryhmä on tietosujaa koskevasta vaikutustenarviointista antamissaan ohjeissa¹, sellaisina kuin tietosuojaneuvosto² on ne hyväksynyt, selventänyt kriteereitä, jotka voivat auttaa määrittämään sen, milloin käsittelytoimet edellyttävät tietosujaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Tietosuojatyöryhmän antamissa ohjeissa WP248 todetaan, että rekisterinpitäjä voi useimmissa tapauksissa katsoa, että kaksi kriteeriä täyttävä käsittely edellyttää tietosujaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Ohjeiden mukaan rekisterinpitäjä voi kuitenkin eräissä tapauksissa katsoa, että käsittely, joka täyttää vain yhden kriteereistä, edellyttää tietosujaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä.

(5) Myös toimivaltaisten valvontaviranomaisten laatimat luettelot tukevat sellaisten käsittelytoimien tunnistamista, joihin todennäköisesti liittyy korkea riski ja jotka sen vuoksi edellyttävät tietosujaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Tietosuojatyöryhmän ohjeisiin sisältyviä kriteerejä olisi sen vuoksi sovellettava arvioitaessa, vaikuttavatko toimivaltaisten valvontaviranomaisten laatimat luetteloluonnokset yleisen tietosuoja-asetuksen yhdenmukaiseen soveltamiseen.

(6) Toimivaltaisista valvontaviranomaisista 22 on toimittanut luetteloluonnoksensa tietosuojaneuvostolle. Näiden luetteloluonnosten arviointi yhtenä kokonaisuutena tukee yleisen tietosuoja-asetuksen yhdenmukaista soveltamista, vaikka se lisäksi asian monimutkaisuutta.

(7) Yleisen tietosuoja-asetuksen 64 artiklan 3 kohdan ja tietosuojaneuvoston työjärjestyksen 10 artiklan 2 kohdan mukaan tietosuojaneuvoston on hyväksyttävä lausuntonsa kahdeksan viikon kuluessa sitä päivää seuraavasta ensimmäisestä työpäivästä, jona tietosuojaneuvoston puheenjohtaja ja toimivaltainen valvontaviranomainen ovat päättäneet, että asiakirja-aineisto täyttää kaikki sille asetetut vaatimukset. Edellä mainittua määräaika voidaan puheenjohtajan päätöksellä pidentää kuudella viikolla asian monimutkaisuuden perusteella,

¹ Ohjeet tietosujaa koskevasta vaikutustenarviointista ja keinoista selvittää ”liittyykö käsittelyyn todennäköisesti” asetuksessa (EU) 2016/679 tarkoitettu ”korkea riski” (WP 248, rev.01).

² Tietosuojaneuvosto on hyväksynyt ohjeet asiakirjalla 1/2008.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN LAUSUNNON:

1. Yhteenveto tosiseikoista

Autoriteit Persoonsgegevens, jäljempänä 'Alankomaiden valvontaviranomainen', on toimittanut luetteloluonnoksensa tietosuojaneuvostolle. Päätös siitä, että asiakirja-aineisto täyttää kaikki sille asetetut vaatimukset, tehtiin 11 päivänä heinäkuuta 2018. Lausunnon antamisen määräaika on asian monimutkaisuuden perusteella jatkettu 25 päivään syyskuuta asti, sillä 22 toimivaltaista valvontaviranomaista on toimittanut luetteloluonnoksensa samaan aikaan ja toimitetut luonnokset on arvioitava yhtenä kokonaisuutena.

2. Arviointi

2.1 Tietosuojaneuvoston yleiset perustelut toimitetusta luettelosta

Kaikkien tietosuojaneuvostolle toimitettujen luetteloiden on katsottu täsmentävän 35 artiklan 1 kohdan säännöksiä, jotka ovat joka tapauksessa ensisijaisia. Tämän vuoksi mikään luettelo ei voi olla tyhjentävä.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 10 kohdan mukaisesti tietosuojaneuvosto katsoo, että jos tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi on jo tehty osana yleistä vaikutustenarviointia oikeusperustan hyväksymisen yhteydessä, yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 1–7 kohdan mukaista velvollisuutta tehdä tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi ei sovelleta, ellei jäsenvaltio pidä tällaista vaikutustenarviointia tarpeellisena.

Jos tietosuojaneuvosto pyytää tietosuoja koskevaa vaikutustenarviointia tietyistä käsittelytoimien tyypistä ja vastaavaa toimenpidettä edellytetään jo kansallisessa lainsäädännössä, Alankomaiden valvontaviranomaisen on lisättävä viittaus tähän toimenpiteeseen.

Tässä lausunnossa ei tarkastella Alankomaiden valvontaviranomaisen toimittamia tietoja sellaisten käsittelytoimien tyypeistä, joiden on katsottu olevan yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 6 kohdan soveltamisalan ulkopuolella. Tällä tarkoitetaan sellaisia käsittelytoimia, jotka eivät liity "tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseen rekisteröidyille" useissa jäsenvaltioissa tai rekisteröityjen käyttäytymisen seurantaan useissa jäsenvaltioissa. Lisäksi tällaiset käsittelytoimet eivät todennäköisesti "vaikuta merkittävästi henkilötietojen vapaaseen liikkuvuuteen unionissa". Tämä koskee erityisesti kansalliseen lainsäädäntöön liittyviä käsittelytoimia ja etenkin tapauksia, joissa tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä edellytetään kansallisessa lainsäädännössä. Lisäksi mitään lainvalvontaan liittyviä käsittelytoimia ei ole otettu huomioon, koska ne eivät kuulu yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan.

Tietosuojaneuvosto on todennut, että useat valvontaviranomaiset ovat sisällyttäneet luetteloonsa joitakin sellaisia käsittelytoimien tyyppejä, jotka on katsottava paikalliseksi käsittelyksi. Koska 35 artiklan 6 kohta koskee vain rajatylittävää käsittelyä ja käsittelyä, joka voi vaikuttaa henkilötietojen ja rekisteröityjen vapaaseen liikkuvuuteen, tietosuojaneuvosto ei esitä huomautuksia edellä tarkoitettusta paikallisesta käsittelystä.

Lausunnolla pyritään määrittelemään yhdenmukainen käsittelytoimien kokonaisuus valvontaviranomaisten luetteloissa usein esiintyvien käsittelytoimien pohjalta.

Tämä tarkoittaa sitä, että muodostetaan sellaisten yhdenmukaisesti määriteltyjen käsittelytoimityyppien joukko, joiden osalta kaikki valvontaviranomaiset edellyttävät tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä, ja tietosuojaneuvosto suosittelee, että kansalliset valvontaviranomaiset muuttavat tämän perusteella luetteloitaan yhdenmukaisuuden varmistamiseksi.

Silloin kun tässä lausunnossa ei oteta kantaa johonkin käsittelytoimen tyyppiin, joka on sisällytetty tietosuojaa koskevaa vaikutustenarviointia edellyttävien käsittelytoimien luetteloon, tämä tarkoittaa, että tietosuojaneuvosto ei pyydä Alankomaiden valvontaviranomaiselta kyseisen käsittelytoimityypin osalta lisätoimia.

Lopuksi tietosuojaneuvosto muistuttaa, että läpinäkyvyydellä on olennainen merkitys rekisterinpitäjille ja tietojen käsittelijöille. Tietosuojaneuvosto katsoo, että läpinäkyvyyttä voitaisiin lisätä siten, että luetteloon sisältyviä käsittelytyyppejä selvennetään liittämällä kuhunkin niistä nimenomainen viittaus ohjeissa määritettyihin kriteereihin. Tietosuojaneuvosto katsoo sen vuoksi, että Alankomaiden valvontaviranomainen voisi lisätä luetteloonsa selvityksen siitä, mitkä kriteerit se on ottanut huomioon luetteloa laatiessaan.

2.2 Yhdenmukaisuusmekanismin soveltaminen luetteloluonnokseen

Alankomaiden valvontaviranomaisen toimittama luetteloluonnos koskee käsittelytoimia, jotka liittyvät tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseen rekisteröidyille tai rekisteröityjen käyttäytymisen seurantaan useissa jäsenvaltioissa ja/tai jotka voivat vaikuttaa merkittävästi henkilötietojen vapaaseen liikkuvuuteen unionissa pääasiassa siksi, että ne eivät koske ainoastaan Alankomaissa olevia rekisteröityjä.

2.3 Luetteloluonnoksen analyysi

Ottaen huomioon, että

- a. yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan mukaan vaaditaan tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi, jos käsittely todennäköisesti aiheuttaa luonnollisen henkilön oikeuksien ja vapauksien kannalta korkean riskin, ja
- b. yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 3 kohdassa on ei-tyhjentävä luettelo sellaisten käsittelytoimien tyypeistä, jotka edellyttävät tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä,

tietosuojaneuvosto katsoo seuraavaa:

BIOMETRISET TIEDOT

Luettelossa, jonka Alankomaiden valvontaviranomainen on toimittanut tietosuojaneuvostolle lausuntoa varten, ei edellytetä tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä silloin, kun on kyse biometristen tietojen käsittelystä luonnollisen henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten. Tietosuojaneuvosto pyytää tämän vuoksi Alankomaiden valvontaviranomaista muuttamaan luetteloaan siten, että siihen lisätään luonnollisen henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten suoritettava biometristen tietojen käsittely yhdistettynä vähintään yhteen muuhun kriteeriin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 3 kohdan soveltamista.

GENEETTISET TIEDOT

Luettelossa, jonka Alankomaiden valvontaviranomainen on toimittanut tietosuojaneuvostolle lausuntoa varten, katsotaan, että geneettisten tietojen käsittely yhdistettynä vähintään yhteen muuhun kriteeriin edellyttää tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Tietosuojaneuvosto katsoo, että geneettisten tietojen käsittely ei itsessään välttämättä aiheuta korkeaa riskiä. Sen sijaan jos geneettisten tietojen käsittelyä koskevan kriteerin lisäksi täyttyy vähintään yksi muu kriteeri, tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi on tehtävä. Tietosuojaneuvosto ottaa huomioon sen, että tämä kriteeri sisältyy Alankomaiden valvontaviranomaisen laatimaan luetteloon.

SIJAITITIEDOT

Tietosuojaneuvosto katsoo, että sijaintitietojen käsittely ei itsessään välttämättä aiheuta korkeaa riskiä. Sen sijaan jos sijaintitietojen käsittelyä koskevan kriteerin lisäksi täyttyy vähintään yksi muu kriteeri, tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi on tehtävä. Luettelossa, jonka Alankomaiden valvontaviranomainen on toimittanut tietosuojaneuvostolle lausuntoa varten, edellytetään sen 12 kohdassa tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä silloin, kun on kyse sijaintitietojen käsittelystä, toisinaan myös silloin kun mikään muu kriteeri ei täyty. Tietosuojaneuvosto pyytää Alankomaiden valvontaviranomaista tekemään luettelonsa tämän osalta tarvittavat muutokset.

POIKKEUKSET, JOTKA KOSKEVAT REKISTERÖIDYLLE YLEISEN TIETOSUOJA-ASETUKSEN 14 ARTIKLAN 5 KOHDAN MUKAISESTI TOIMITETTAVIA TIETOJA

Tietosuojaneuvosto katsoo, että sellaisten käsittelytoimien tyypit, joilla rekisteröidyiltä saatetaan evätä heidän oikeuksiaan, eivät yksinään aiheuta korkeaa riskiä. Rekisterinpitäjän yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artiklan mukaisesti toteuttama käsittelytoimi tilanteessa, jossa rekisteröidyille annettaviin tietoihin sovelletaan saman asetuksen 14 artiklan 5 kohdan b–d alakohdan mukaista poikkeusta, voi sen vuoksi edellyttää tietosuoja koskevaa vaikutustenarviointia vain, jos sen lisäksi täyttyy vähintään yksi muu kriteeri. Luettelossa, jonka Alankomaiden valvontaviranomainen on toimittanut tietosuojaneuvostolle lausuntoa varten, edellytetään sen 1 kohdassa tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä tietojen käsittelystä tilanteessa, jossa sovelletaan 14 artiklan 5 kohdan b, c ja d alakohtaa, toisinaan myös silloin kun mikään muu kriteeri ei täyty. Tietosuojaneuvosto pyytää

Alankomaiden valvontaviranomaista tekemään luettelonsa tämän osalta tarvittavat muutokset.

TYÖNTEKIJÖIDEN SEURANTA

Tietosuojaneuvosto katsoo, että työntekijöiden seurantaan liittyvä käsittely täyttää ohjeissa esitetyt heikossa asemassa olevia rekisteröityjä ja järjestelmällistä valvontaa koskevat kriteerit ja voi näin ollen erityisluonteensa vuoksi edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Koska luettelossa, jonka Alankomaiden valvontaviranomainen on toimittanut tietosuojaneuvostolle lausuntoa varten, edellytetään tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä tämällytyypisistä käsittelystä, tietosuojaneuvosto suosittaa ainoastaan, että näihin kahteen tietosuojatyöryhmän ohjeissa WP248 mainittuun kriteeriin viitataan luettelossa nimenomaisesti. Lisäksi tietosuojaneuvosto katsoo, että tietosuojatyöryhmän ohjetta WP249 on sovellettava määriteltäessä työntekijöiden tietojen järjestelmällisen käsittelyn käsitettä.

KÄSITTELY, JOSSA KÄYTETÄÄN UUTTA/INNOVATIIVISTA TEKNOLOGIAA

Luettelossa, jonka Alankomaiden valvontaviranomainen on toimittanut tietosuojaneuvostolle lausuntoa varten, katsotaan, että henkilötietojen käsittely, jossa käytetään innovatiivista teknologiaa, yhdistettynä vähintään yhteen muuhun kriteeriin edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Tietosuojaneuvosto ottaa huomioon sen, että tämä kriteeri sisältyy Alankomaiden valvontaviranomaisen laatimaan luetteloon.

3. Päätelmät ja suositukset

Alankomaiden valvontaviranomaisen luetteloluonnos voi johtaa siihen, että tietosuojan vaikutustenarviointia koskevaa vaatimusta sovelletaan epäyhtenäisesti, ja luetteloluonnokseen on sen vuoksi tarpeen tehdä seuraavat muutokset:

-) Biometrinen tietojen osalta tietosuojaneuvosto pyytää Alankomaiden valvontaviranomaista muuttamaan luetteloaan siten, että siihen lisätään luonnollisen henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten suoritettava biometrinen tietojen käsittely yhdistettynä vähintään yhteen muuhun kriteeriin.
-) Sijaintitietojen osalta tietosuojaneuvosto pyytää Alankomaiden valvontaviranomaista muuttamaan luetteloaan, koska sijaintitietojen käsittely edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä vain, jos sen lisäksi täyttyy vähintään yksi muu kriteeri.
-) Niiden poikkeusten osalta, jotka koskevat rekisteröidylle yleisen tietosuojasetuksen 14 artiklan 5 kohdan mukaisesti toimitettavia tietoja, tietosuojaneuvosto pyytää Alankomaiden valvontaviranomaista muuttamaan luetteloaan, koska tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi vaaditaan tässä tapauksessa vain, jos vähintään yksi muu kriteeri täyttyy.

-) Työntekijöiden seurannan osalta tietosuojaneuvosto suosittaa ainoastaan, että tietosuojatyöryhmän ohjeissa WP248 mainittuihin kahteen kriteeriin viitataan nimenomaisesti.

4. Loppuhuomautukset

Tämä lausunto on osoitettu Alankomaiden valvontaviranomaiselle Autoriteit Persoonsgegevens, ja se julkaistaan yleisen tietosuoja-asetuksen 64 artiklan 5 kohdan b alakohdan mukaisesti.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 64 artiklan 7 ja 8 kohdan mukaan valvontaviranomaisen on ilmoitettava tietosuojaneuvoston puheenjohtajalle sähköisesti kahden viikon kuluessa lausunnon saamisesta, pitäytykö se luetteloluonnoksessaan vai muuttaako se sitä. Sen on saman määräajan kuluessa toimitettava muutettu luetteloluonnos, tai jos se ei aio noudattaa tietosuojaneuvoston lausuntoa kokonaisuudessaan tai osittain, esitettävä asianmukaiset perustelut lausunnon noudattamatta jättämiselle.

Euroopan tietosuojaneuvoston puolesta

Puheenjohtaja

(Andrea Jelinek)